

ЕуроКомРом – Седемте сита:

Как веднага да четем всички романски езици

Editiones EuroCom

Издания ЕуроКом
под редакцията на

Хорст Гюнтер Клайн, Франц-Йозеф Майснер,
Тилбърт Дидак Стегман и Лев Н. Зибатов

Том 30

Тодор К. Шопов, Хорст Г. Клайн, Тилбърт Д. Стегман

ЕуроКомРом – Седемте сита:

Как веднага да четем всички романски езици

Shaker Verlag ▪ Aachen 2008

Die Deutsche Bibliothek - CIP-Einheitsaufnahme

ЕуроКомРом – Седемте сита: Как веднага да четем всички романски езици /
Тодор К. Шопов, Хорст Г. Клайн, Тилбърт Д. Стегман

Ахен: Шакер, 2008

(Издания ЕуроКом, Том 30)

Aachen: Shaker, 2008

(Editiones EuroCom, Bd. 30)

ISBN 978-3-8322-7122-0

NE: Шопов, Тодор К.; Клайн, Хорст Г.; Стегман, Тилбърт Д.; Издания ЕуроКом / 30

Методът ЕуроКом получава от Министерството на
транспорта и науката на Австрия знака
EUROPASIEGEL за новаторски езиков проект през 1999 г.

ЕуроКом е награден с Premio per Studi sul Plurilinguismo
от Centro Multilingue della Provincia Autonoma di Bolzano през 2003 г.

© Тодор К. Шопов, Хорст Г. Клайн, Тилбърт Д. Стегман, 2008
Всички права са запазени.

EuroCom® е запазена марка.

Информация за EuroCom на 12 езика е достъпна в Интернет на
адрес www.eurocomresearch.net.

Книгата е отпечатана в Германия.
ISBN 978-3-8322-7122-0
ISSN 1439-7005

Книгата в пълната ѝ версия е достъпна в Интернет на страницата на издателство Shaker.

Shaker Verlag GmbH · Postfach 101818 · D-52018 Aachen
Telefon: 0049 (0)2407 / 9596-0 · Fax: (0)2407 / 9596-9
Internet: www.shaker.de · e-mail: info@shaker.de

Съдържание

0	Предговор	10
1	Увод	11
1.1	Богатото разнообразие на европейските езици	11
1.2	ЕуроКом	11
1.3	Никой чужд език не е съвсем непозната територия	12
1.4	Седемте сита	14
1.5	Индивидуалните езици	15
1.6	ЕуроКом като учебник	16
1.7	Езиковото изучаване и мотивация: петте страха	16
1.8	Принципите на ЕуроКом	17
2	Текстове за четене	19
2.1	Стратегията за подбор на текстове	19
2.2	Какво вече знаем, когато започнем да четем	19
2.3	Начинът да четем	20
2.3.1	Оптимизирана дедуктивна техника	21
2.4	Подготвителни текстови експерименти	22
2.4.1	Дедуктивният процес на роден език	22
2.4.2	Дедукция на един романски език	22
2.4.3	Текстът се самообяснява	24
2.4.4	Важността на общото значение	24
2.4.5	Скачане от език на език	26
2.4.6	Отгатване – основната стратегия, която използваме постоянно	26
3	Седемте сита	27
3.1	Първото сито: международна лексика (МЛ)	27
3.2	Второто сито: панроманска лексика (ПЛ)	32
3.2.1	Наследената лексика в романските езици	33
3.2.1.1	Истински панроманските думи	33
3.2.1.2	Ядрото на панроманската лексика (147 думи)	35
3.2.1.3	Думите, оцелели в осем романски езика	38
3.2.1.4	Думите, оцелели в седем романски езика	39
3.2.1.5	Допълнителен списък на панроманска основна лексика	39
3.2.2	Латински и германски елементи	45
3.2.2.1	Панромански елементи, заимствани от класически латински	46
3.2.2.2	Панромански думи от германските езици	48
3.2.3	Текстове за упражняване	49
3.3	Третото сито: звукови съответствия (ЗС)	57
3.3.1	Португалско-романски звукови съответствия	61
3.3.2	Италианско-романски звукови съответствия	68
3.3.3	Румънско-романски звукови съответствия	74
3.3.4	Каталунско-романски звукови съответствия	80
3.3.5	Испанско-романски звукови съответствия	87
3.3.6	Текстове за упражняване: окситански и сардински езици	93
3.4	Четвъртото сито: правопис и произношение (ПП)	96
3.4.1	Таблица за ПП	97
3.4.2	„Корозия” при произнасянето	98
3.4.2.1	Палатализация	99
3.4.2.1.1	Непалатализация на с и g пред е или i	100
3.4.2.2	Соноризация	100
3.4.2.3	Асимилация	101

3.4.2.4	Вокализация и други промени в L-звуките	102
3.4.2.5	Назализация	102
3.4.3	Романс в гласа й	103
3.4.4	Текстове за упражняване: прогноза на времето и хороскоп	103
3.5	Петото сито: панромански синтактични структури (ПС)	113
3.5.1	Основните панромански структури на изречението	113
3.5.2	Други панромански синтактични структури	115
3.5.3	Паралелни текстове за упражняване: Астерикс	117
3.6	Шестото сито: морфосинтактични елементи (МЕ)	120
3.6.1	Панромански морфосинтактични формули	120
3.6.1.1	Сравняване на прилагателни	120
3.6.1.2	Форми на романските определителни и неопределителни членове	120
3.6.1.3	Маркиране на мн.ч. на съществителните	122
3.6.1.4	Маркиране на м.р. и ж.р. на прилагателните	122
3.6.1.5	Образуване на наречия	123
3.6.1.6	Комбиниране на предлог и артикъл	123
3.6.1.7	Маркиране на падежите	123
3.6.1.8	Глаголни окончания	125
3.6.1.9	Време и наклонение	127
3.6.1.10	Причастия	128
3.6.2	Текстове за упражняване	129
3.7	Седмото сито: представки и наставки – „евроставки” (ФХ)	137
3.7.1	Списък на най-обичайните представки	138
3.7.1.1	Представки с латински произход в романските езици	138
3.7.1.2	Представки с гръцки произход в романските езици	139
3.7.2	Списък на най-обичайните наставки	140
3.7.2.1	Наставки с латински произход в романските езици	140
3.7.2.2	Обичайни гръцки наставки в романските езици	141
4	Профилираща лексика	142
4.1	Списък на романска профилираща лексика	142
5	Текстове за упражняване на оптимизирана дедукция	148
5.1	Антологии	148
5.1.1	Индивидуална селекция	148
5.1.2	Научаване на собствения роден език	148
5.1.3	Други чужди езици от същото езиково семейство	148
5.1.4	Интерес към текста и интерес към езика	149
5.1.5	Как да подбираме текстове на нов език	149
5.2	Паралелни романски текстове: Малкият принц	152
6	Индивидуалните езици	158
6.1	Френски минипортрет	158
6.1.1	Географско разпространение и брой на говорещите	158
6.1.2	Произход и историческо развитие	158
6.1.3	Лингвистически граници	160
6.1.4	Характеристики	160
6.1.5	Минилекс на френски	162
6.1.6	Структурните думи във френски език	167
6.2	Италиански минипортрет	171
6.2.1	Географско разпространение и брой на говорещите	171
6.2.2	Произход и историческо развитие	171
6.2.3	Диалектното разнообразие на италианския език	172
6.2.4	Характеристики	172

6.2.5	Минилекс на италиански	174
6.2.6	Структурните думи в италиански език	179
6.3	Румънски минипортрет	183
6.3.1	Географско разпространение и брой на говорещите	183
6.3.2	Произход и историческо развитие	183
6.3.3	Румънският език днес	185
6.3.4	Характеристики	186
6.3.5	Минилекс на румънски	187
6.3.6	Структурните думи в румънски език	193
6.4	Каталунски минипортрет	196
6.4.1	Географско разпространение и брой на говорещите	196
6.4.2	Произход и историческо разпространение	196
6.4.3	Диалектни варианти	198
6.4.4	Характеристики	198
6.4.5	Минилекс на каталунски	200
6.4.6	Структурните думи в каталунски език	205
6.5	Испански минипортрет	208
6.5.1	Географско разпространение и брой на говорещите	208
6.5.2	Произход и историческо разпространение	208
6.5.3	Разновидностите на испанския език	209
6.5.4	Характеристики	209
6.5.5	Минилекс на испански	211
6.5.6	Структурните думи в испански	215
6.6	Португалски минипортрет	218
6.6.1	Географско разпространение и брой на говорещите	218
6.6.2	Произход и историческо развитие	218
6.6.3	Разновидностите на португалски	219
6.6.4	Характеристики	220
6.6.5	Минилекс на португалски	222
6.6.6	Структурните думи в португалски	227